

[Bertel Dahlgaard.]

sikkert må føre til nye overvejelser med hensyn til de virkninger, ministeren forudsætter forslaget vil få.

Problemerne rejser sig først gennem de foreslåede bestemmelser vedrørende adgang til lejeforhøjelser sammenlignet med den foreslåede udligningsafgift.

Bestemmelserne om adgang til lejeforhøjelse for beboelseslejligheder siger, at der i 1955 kan ske en forhøjelse på 5 pct. af lejen i 1939, i 1956 kan forhøjelsen udgøre 10 pct., i 1957 15 pct., i 1958 20 pct., i 1959 25 pct. og 1960 30 pct.

Nu oplyser ministeren, at gennemsnitlig er lejen i de gamle lejligheder i forvejen steget med 15 pct. Hvad betyder det nu? Ja, rent logisk kan, synes jeg, deraf drages konsekvenser på tre områder. Da en faktisk forhøjelse af huslejen i hovedparten af tilfælde herefter først indtræder i 1958, når forhøjelsen overskrider de 15 pct., vil udligningsens virkninger med hensyn til udnyttelsen af boligrummet først tage deres begyndelse om ca. 4 år. Da der således først opstår øget huslejeindtægt for hovedparten af grundejere i 1958, vil ud fra en rimelig betragtning følgen heraf være, at så kan opkrævningen af udligningsafgiften vel også først tage sin begyndelse i 1958. Heraf følger atter, at ministeren kommer til at savne en betydelig del af de midler, der skal betale nedsættelsen af lejen i de siden 1950 opførte lejligheder; i hvert fald vil der de første 3 år hertil medgå ca. 100 mill. kr., som der ingen dækning bliver for.

Hertil må desværre føjes, at det lange tidrum, der herefter vil hengå, forinden det hele kommer til at fungere, medfører, hvad ministeren også erkender, at vedligeholdelsen af lejlighederne i denne periode stadig delvis må bæres af lejerne. Jeg vil gerne sige til den højtærede minister, at det, der må tilstræbes ved en ordning, der skal kunne skabe forståelse i begge lejre, er, at lejeforhøjelserne indtræder samtidig med, at vedligeholdelsesspørgsmålene løses.

Dernæst må vi se på den stadigt stigende udgift til dækning af tilskuddet til det stadigt tilkommende nybyggeri, hvis leje foreslås nedbragt til 1950-niveauet.

Ministeren angiver denne stigning i statens udgifter til 26 mill. kr. årlig. Her må så endvidere have i erindring, at den årlige

udgift for staten til nedsættelse af renten for de senere års byggeri allerede er nået op på ca. 100 mill. kr. Med andre ord, forudsat at det ikke lykkes at nå til en meget betydelig nedsættelse af byggeomkostningerne, vil statens udgifter til støtte af boligbyggeriet udover anvendelsen af den opkrævede udligningsafgift i løbet af de kommende 8 år nærme sig 300 mill. kr. årlig med udsigt til fortsatte store årlige stigninger. Noget sådant ville selvfølgelig ikke gå an. Det ville betyde et suget i statskassen af sådanne dimensioner, at finansministerens finanspolitik slet ikke kunne holde til det.

Hvis der ikke skal opstå konsekvenser som dem, jeg her har nævnt, står og falder det fremsatte lovforslag med, om man virkelig på nuværende tidspunkt tør gå ud fra som nogenlunde sikkert, at der kan ske den meget store nedsættelse af byggeomkostningerne, som nærmer dem til 1950-niveauet.

Jeg vil gerne spørge: Tør den højtærede boligminister regne nogenlunde sikkert hermed? Hvis ikke, må det nødvendigvis føre til betydelige ændringer i forslaget, for at der ikke skal løbes en helt uforsvarlig finansiell risiko. Vi må alle passe på, at det resultat, vi nu skal nå til, bliver noget, der kan holde, ellers bliver det sidste værre end det første.

En af de ændringer, der eventuelt er mulig, er, at vi ikke sætter os målet så højt som til straks at nedbringe lejeniveauet i nybyggeriet til 1950-niveauet. Det vil sige, at huslejenedsættelsen i nybyggeriet foreløbig bliver noget mindre end foreslået.

Når jeg nu har fremført den tvivl, der nødvendigvis må opstå med hensyn til ministerens beregninger og de økonomiske konsekvenser af forslaget, så må jeg understrege, at det er regeringens pligt, når den har valgt udligningsens vej, da at underbygge denne vej på en måde, som er økonomisk og finansiell holdbar, og er de betragtninger, jeg her har fremsat, rigtige, regner jeg med, at den højtærede boligminister på et eller andet tidspunkt vil fremkomme med sådanne ændringer, at vi ikke føres ud i en risiko, der er uoverskuelig, dersom ministerens forhåbninger om en meget betydelig nedgang i byggeomkostningerne ikke går i opfyldelse.